

**Рассоха Тетяна Юріївна,
Танська Валентина Володимирівна**
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

ТЕХНОЛОГІЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА

Однією з ключових дидактичних проблем, що стоять сьогодні перед педагогічною наукою та шкільною практикою, є тенденція реформування сучасної освіти в Україні та її спрямованість на підвищення якості освіти, орієнтацію всебічного розвитку особистості, підвищення рівня її освіченості. Одним із пріоритетних сучасних напрямків такого розвитку є застосування інтерактивних методів у навчальному процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій вчених показав, що основним проблемам освітньої інноватики в сучасній теорії і практиці присвячено низку праць науковців, зокрема: роботи І. Бома, Л. Ващенко, Л. Даниленко, П. Дроб'язка, О. Дусавицького, Дж. Мейерса, А. Підласого, С. Подмазіна та ін.

Існують різні підходи до визначення поняття „інтерактивного навчання”. Слово „інтерактив” прийшло до нас з англійської від слова „interact”, де „inter” – взаємний і „act” – діяти. Таким чином, інтерактивний – здатний до взаємодії, діалогу. Одні вчені визначають його як діалогове навчання: „Інтерактивний– означає здатність взаємодіяти чи знаходитись в режимі бесіди, діалогу з чим-небудь (наприклад, комп’ютером) або ким-небудь (людиною). Отже, інтерактивне навчання – це перш за все діалогове навчання, в ході якого здійснюється взаємодія вчителя та учня”.

За визначенням С. Пометун та Л. Пироженко: „Сутність інтерактивного навчання полягає в тому, що навчальний процес відбувається за умов постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове навчання в співпраці)... ”, де і учень, і вчитель є рівноправними, рівнозначними суб’єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють.

Ефективність впровадження інтерактивного навчання на уроках природознавства зростає за умови, що вчитель правильно і доцільно підбирає методи інтерактивного навчання, керуючись анатомо-фізіологічними, психологічними та особистісними рисами учнів 3-4 класів, а також планує урок з урахуванням індивідуальних особливостей кожного з учнів, таких як темперамент, розвиток мислення та мовлення, пам’яті, уваги, уяви.

У шкільній практиці використовуються різні форми та методи інтерактивного навчання. Досліджуючи питання впровадження інтерактивних методів навчання в початковій школі ми опиралися на поділ методів на дві великі групи: групові та фронтальні.

Наприклад, дискусія дає прекрасну нагоду виявити різні позиції з певної проблеми або з суперечливого питання. Використання методу дискусії на уроках природознавства в початковій школі активізує розумову діяльність учнів, розвиває логічне мислення та зв’язне мовлення. Дискусія – метод обговорення ситуації, висловлення своєї точки зору з приводу конкретного питання. Дискусія повинна бути проблемною. Світовий педагогічний досвід накопичив низку прийомів організації обміну думок, які є згорнутими формами дискусії. До них належать: “круглий стіл”; “засідання експертної групи” (“панельна дискусія”); “форум”; “дебати”; “засідання суду”.

Впровадження інтерактивних форм та методів у практику на уроках природознавства у початкових класах потрібно починати з простих (“Мозковий штурм”, Коло ідей) та поступово переходити до більш складних (“Діалог”, метод моделювання ситуації ” та ін.)

Серед інтерактивних методів навчання, орієнтованих на практику виділяємо такі основні групи: 1. Методи, що використовуються для введення в тему уроку та активізації роботи учнів: 1) метод “АБВ”; 2)

Постав на голову; 3) мозковий штурм; 4) Замальовування та записування ідей.

Методи розробки та поглиблення нового змісту навчання: введення учнів в роботу на робочому місці; 2) проблемні ситуації; 3) робота в малих групах; 4) креативні методи; 5) рольова гра; 6) бесіда за круглим столом.

Методи контролю мети навчання та завершення навчальної теми уроку: 1) проблемні ситуації; 2) робота в малих групах; 3) креативні методи; 4) рольова гра; 5) бесіда за круглим столом; 6) метод шпаргалок.

Зокрема, метод „АБВ” можна використовувати під час введення в нову тему (наприклад, Земля в Сонячній системі. Сонце – найближча до Землі зірка. Планети Сонячної системи) для активізації уваги учнів, пробудження в них інтересу до вивчення новою матеріалу та контролю знань, роботи над темою.

Використання інтерактивних методів навчання на уроках природознавства в початковій школі допомагає досягнути триєдиної мети навчання: освітньої, розвивальної та виховної. При використанні інтерактивних методів навчання на уроках природознавства рівень знань учнів якісно та кількісно поліпшується.